

ZAČLENĚNÍ ŽÁKA CIZINCE DO TŘÍDNÍHO KOLEKTIVU

JAK SE VE ŠKOLE NOVĚ PŘÍCHOZÍ ŽÁCI CÍTÍ?
NA KOHO SE MOHOU OBRÁTIT, KDYŽ NĚČEMU NEROZUMÍ?

Žák s odlišným mateřským jazykem (OMJ) byl zařazen do odpovídajícího ročníku i do běžné výuky. Víme již, jak s ním komunikovat i jak nám může být během výuky i při přípravě na ni nápomocný asistent pedagoga. Samostatnou výzvou je však také zapojení žáka s OMJ do celého třídního kolektivu.

Po zařazení nově příchozího žáka cizince do odpovídajícího ročníku přichází dlouhodobý proces adaptace na nové kulturní a jazykové prostředí. Tato přechodová fáze bývá zpravidla náročná pro všechny, kteří se jí účastní. Nejen žák samotný, ale i jeho spolužáci a učitelé k sobě postupně hledají cestu, což všem komplikuje jazyková i kulturní bariéra. **V této situaci Vám mohou napomoci následující tipy:**

V průběhu fáze začleňování žáka s OMJ do třídního kolektivu je výhodné pracovat **s celým kolektivem**. Pokud je to možné, měli by se žáci o příchodu nového spolužáka od svého třídního učitele alespoň s několikadenním předstihem dozvědět. Ještě před samotným příchodem je též vhodné rozhodnout se, kde a vedle koho bude nový žák sedět. O prospěšné úloze **tzv. patronů** z řad spolužáků i důležitosti správného umístění nového žáka ve třídě se více dozvíte na následujících odkazech:

<http://www.inkluzivniskola.cz/organizace-integrace-cizincu/podpora-spoluzaku-patrony>

<http://www.inkluzivniskola.cz/organizace-integrace-cizincu/kam-noveho-zaka-posadit>

Pozice nového žáka s OMJ je po příchodu do neznámého prostředí, jemuž zpravidla téměř nerozumí, velmi oslabená. Mezi cíle učitele patří postupné **posilování pozice a sebedůvěry** nově příchozího žáka a **podpora vytváření přátelských vazeb** mezi ním a spolužáky. V procesu začleňování žáka s OMJ do třídního kolektivu je třeba citlivě posoudit povahu dítěte, jeho minulost, včetně důvodů příjezdu jeho rodiny do ČR. Často diskutovaným tématem je například míra, v jaké by nově příchozí měli svým spolužákům představovat svou zemi původu například formou referátů či donáškou kulinářských výtvorů typických pro svou zemi původu na školní akce apod. Tipy, které napomohou posoudit a zvládnout tuto fázi, si můžete přečíst na

<http://www.inkluzivniskola.cz/pedagogicka-prace-s-diverzitou/tipy-jak-pomoci-integraci>

Ve zpětných vazbách dnes již dospělých cizinců, kteří jako děti nastoupili do českých škol, se velmi často objevuje důraz na mimořádnou **úlohu učitele**, který pro ně v přechodové fázi po příchodu představoval **nejvyšší autoritu**. Jakýkoliv projev učitele ve vztahu k sobě vnímali mnohem intenzivněji, než projevy spolužáků. Drobná pochvala pro ně představovala mnohem silnější motivaci a posílení sebedůvěry, zatímco přehlíživý postoj je spíše směřoval k pasivitě.

META tipy:

Jednou z podmínek úspěšného začlenění do třídního kolektivu je vytvoření **bezpečného prostředí**, které umožní a podpoří utváření rovnocenných vztahů. Tipy na vytvoření bezpečného prostředí naleznete na

<http://www.inkluzivniskola.cz/organizace-integrace-cizincu/optimalni-prostredi-pro-cizince>

Začlenění nově příchozího žáka do třídního kolektivu může ztěžovat **tzv. kulturní šok**. Jedná se o reakci na ztrátu jistoty, která činí pobyt v novém prostředí psychicky náročnějším. Na změnu kulturního prostředí reaguje každý jedinec odlišně. Velmi často ovlivňuje kulturní šok komunikaci. U některých žáků je možné se setkat s tzv. tichým obdobím (silent period), kdy žák v reakci na změnu prostředí odmítá komunikovat. Více informací o kulturním šoku se můžete dozvědět na

<http://www.inkluzivniskola.cz/kdo-odkud-prichazi-do-cr/kulturni-sok>

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY